

Strategia Rozwoju Lubelskiego Partnerstwa na Rzecz Dostępności na lata: 2025-2028

Praca zbiorowa pod redakcją
Wojciecha Deca

Lublin, grudzień 2024 r.

Raport końcowy „Strategia Rozwoju Lubelskiego Partnerstwa na Rzecz Dostępności na lata: 2025-2028” sfinansowano przez Narodowy Instytut Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego w ramach Rządowego Programu Fundusz Inicjatyw Obywatelskich NOWEFIO na lata 2021-2030.

© Związek Stowarzyszeń Forum Lubelskich Organizacji Pozarządowych. Cytowanie oraz wykorzystanie danych jest dozwolone z podaniem źródła.

ZESPÓŁ REDAKCYJNY:

1. Wojciech Dec
2. Robert Gostkowski

WYDAWCA:

Związek Stowarzyszeń Forum Lubelskich Organizacji Pozarządowych
20-067 Lublin, ul. Krakowskie Przedmieście 53
tel.: +48 81 533 12 17, 791 306 086
www.flop.lublin.pl, www.liderzydostepnosci.pl
biuro@flop.lublin.pl

Strategia Rozwoju Lubelskiego Partnerstwa na Rzecz Dostępności na lata: 2025-2028

Praca zbiorowa pod redakcją
Wojciecha Deca

www.liderzydostepnosci.pl

Lublin, grudzień 2024

SPIS TREŚCI:

1. Wprowadzenie	4
2. Diagnoza stanu wyjściowego	5
2.1 Podstawowe informacje o LPnRD	5
2.2 Baza Sygnatariuszy LPnRD (stan na 17.07.2024 r.)	9
2.3 Harmonogram opracowywania Strategii LPnRD	11
2.4 Analiza SWOT	12
3. Misja i Wizja rozwoju LPnRD do 2028 r.	13
4. Strategiczne cele rozwoju LPnRD	15
4.1 Schemat blokowy rozwoju strategicznego LPnRD	15
4.2 Cel strategiczny 1: LUBELSCY LIDERZY DOSTĘPNOŚCI – wzmocnienie pozycji partnerstwa, jako lidera dostępności w województwie lubelskim	16
4.3 Cel strategiczny 2: LUBELSKIE OBSERWATORIUM DOSTĘPNOŚCI – wzmocnienie partnerstwa, jako wiodącego ośrodka badań i analiz	18
4.4 Cel strategiczny 3: LUBELSKIE FORUM RZECZNIKÓW DOSTĘPNOŚCI - wzmocnienie rzecznictwa interesów osób ze szczególnymi potrzebami	20
4.5 Cel strategiczny 4: LUBELSKIE NGO BEZ BARIER – wzmocnienie procesu standaryzacji działań organizacji pozarządowych w zakresie dostępności	22
5. System wdrażania Strategii LPnRD	23
5.1 Monitorowanie i ewaluacja wdrażania Strategii LPnRD	23
5.2 Źródła finansowania realizacji Strategii LPnRD	23
6. Podsumowanie	23

1. Wprowadzenie

Obecnie organizacje pozarządowe (NGO) chcą wziąć współodpowiedzialność za proces zapewniania dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, w tym osobom z niepełnosprawnościami. Sektor pozarządowy chce być równorzędnym partnerem dla sektora publicznego i prywatnego. Wobec tego NGO powinny nie tylko stosować standardy dostępności w swojej działalności, ale także mobilizować przedstawicieli podmiotów publicznych i gospodarczych do zwiększenia efektywności wdrażania dostępności.

Zapewnienie dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami nie uda się ustanowić tylko przepisami prawnymi – dostępność sama w sobie jest prawem. Stąd potrzebny jest międzysektorowy wysiłek wykraczający poza ramy prawne. Wymaga to świadomej transformacji procesu wdrażania dostępności, który zakłada potrzebę zaangażowania przedstawicieli różnych obszarów życia społecznego i gospodarczego. Do tej pory rozwiązania systemowe, w zakresie zapewniania dostępności, koncentrowały się głównie na podmiotach publicznych. Jednak pokonywanie barier ograniczających dostępność dotyczy w takim samym stopniu podmioty gospodarcze i organizacje pozarządowe. Pozwala to na odmienne spojrzenie na te same bariery związane z dostępnością, z perspektywy różnych sektorów. Napotymane problemy są podobne, ale sposób ich rozwiązywania bywa inny. Wynika to w dużej mierze z dotychczasowych doświadczeń różnych sektorów, jak i obowiązujących przepisów prawnych.

Wobec tego kluczową rolę w zakresie wdrażania dostępności na poziomie regionalnym może odegrać szeroka współpraca partnerska. Przy czym partnerstwo powinno angażować sektory - publiczny, prywatny i pozarządowy. Idea dostępności jest uniwersalna, stąd potrzebne jest horyzontalne włączenie jej do wszystkich polityk publicznych. Międzysektorowe partnerstwo na rzecz dostępności tworzy zjawisko krzyżowania się i zazębiania różnych polityk publicznych. Partnerstwo to głos wspólny, znacznie silniejszy i trudniejszy do zlekceważenia niż głos pojedynczego podmiotu. Istotą partnerstwa rozwojowego jest łączenie w sposób optymalny – zasobów, wiedzy i umiejętności partnerów. Dla decydentów liczą się nie tylko merytoryczne argumenty (siła argumentów), ale też liczebna reprezentacja (argument siły). Partnerzy zamiast działać oddzielnie, mogą stać się częścią skoordynowanej sieci współpracy w celu wypracowania rozwiązań systemowych zwiększających dostępność w różnych obszarach życia. Stąd podejście partnerskie może okazać się kluczem do przyspieszenia standaryzacji w zakresie wdrażania dostępności. Jednak w praktyce żadne regionalne partnerstwo na rzecz dostępności nie osiągnie optymalnego stanu rozwoju bez podejścia strategicznego.

Wychodząc naprzeciw tym oczekiwaniom Regionalny Panel Ekspertów opracował w sposób partycypacyjny „Strategię Rozwoju Lubelskiego Partnerstwa na Rzecz Dostępności na lata: 2025-2028” w ramach projektu pt. „Lubelscy Liderzy Dostępności” sfinansowanego przez Narodowy Instytut Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego ze środków Programu Fundusz Inicjatyw Obywatelskich NOWEFIO na lata 2021–2030.

2. Diagnoza stanu wyjściowego

2.1 Podstawowe informacje o LPnRD

Działalność Lubelskiego Partnerstwa na Rzecz Dostępności została zainicjowana w dniu 24 czerwca 2021 r., podczas konferencji otwierającej realizację projektu pt. „Lubelscy Liderzy Dostępności na START, realizowanego z dotacji programu Aktywni Obywatele – Fundusz Krajowy finansowanego przez Islandię, Liechtenstein i Norwegię w ramach Funduszy EOG. LPnRD powstało, jako oddolna inicjatywa Związku Stowarzyszeń Forum Lubelskich Organizacji Pozarządowych oraz Lubelskiego Forum Organizacji Osób Niepełnosprawnych – Sejmik Wojewódzki. Przy czym działalność LPnRD opiera się w dużym stopniu na „Lubelskim modelu międzysektorowego partnerstwa na rzecz dostępności – Lubelskie Partnerstwo na Rzecz Dostępności” opracowanego w ramach tego projektu. Ponadto w oparciu o LPnRD opracowano „Standard tworzenia międzysektorowych regionalnych partnerstw na rzecz dostępności” w ramach projektu pt. „Dostępne NGO na PLUS” sfinansowanego przez Narodowy Instytut Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego w ramach Rządowego Programu Fundusz Inicjatyw Obywatelskich NOWEFIO na lata 2021-2030.

W celu przekształcenia partnerstwa projektowego w partnerstwo strategiczne, należy obiektywnie ocenić jego dotychczasową działalność. O ile w projekcie partnerskim nie ma zobowiązania do wypracowania strategii rozwoju strategicznego, o tyle w przypadku długofalowej współpracy, taki dokument strategiczny jest niezbędny. Przy czym strategia rozwoju partnerstwa powinna być dokumentem żyjącym, który wymaga regularnej aktualizacji i modyfikacji w zależności od zmieniających się okoliczności. Jest to kluczowy dokument, który pomaga w zapewnieniu skutecznej współpracy Sygnatariuszy oraz osiągnięciu celów partnerstwa.

Lubelski model nie zakłada nadawania LPnRD odrębnej osobowości prawnej. Wynika to z otwartej formuły partnerstwa. Z założenia regionalne partnerstwo ma zasięg geograficzny ograniczony do województwa lubelskiego. Podstawowym celem dla którego powołano LPnRD było wypracowanie i wdrożenie w regionie lubelskim programu współpracy międzysektorowej na rzecz stosowania zasad dostępności (architektonicznej, cyfrowej i informacyjno-komunikacyjnej). Pozwala to na odmienne spojrzenie na te same problemy związane z dostępnością - z punktu widzenia różnych sektorów. Partnerzy podjęli wspólne działania w przekonaniu, że dzięki łączeniu zasobów osiągną lepsze wyniki. Współpraca międzysektorowa pozwala na zwiększenie efektywności działań i lepsze wykorzystanie zasobów. Dzięki uzyskaniu „efektu synergii” proces sieciowania może okazać się skutecznym narzędziem zmian w zakresie wdrażania dostępności, których pojedyncze podmioty nie będą w stanie przeprowadzić samodzielnie.

Od samego początku LPnRD stawia na współpracę z ciałami dialogu obywatelskiego, takimi jak Rada Działalności Pożytku Publicznego Województwa Lubelskiego. Ponadto Sygnatariusze mają swoich reprezentantów w regionalnych ciałach opiniodawczo-doradczych, takich jak Komitet Monitorujący Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2028.

- Zasady współpracy w ramach partnerstwa**

Zasady współpracy w ramach Lubelskiego Partnerstwa na Rzecz Dostępności zostały określone w Regulaminie Pracy Partnerstwa. Partnerstwo opiera się na ściśle określonych i respektowanych przez wszystkie strony podstawowych zasadach współpracy, na podstawie której budowane są wspólne relacje wewnętrzne- i zewnętrzne partnerstwa. W tym zakresie LPnRD funkcjonuje w oparciu o wypracowany dokument programowy „DEKLARACJĘ IDEOWĄ”, stanowiącą lubelski manifest na rzecz dostępności.

DEKLARACJA IDEOWA

Celem, dla którego zainicjowano powołanie Lubelskiego Partnerstwa na Rzecz Dostępności, jest wypracowanie i wdrożenie w województwie lubelskim programu współpracy międzysektorowej na rzecz stosowania zasad dostępności.

Idea dostępności jest uniwersalna, stąd potrzebne jest horyzontalne włączenie jej do wszystkich polityk publicznych. Wymaga to wypracowania nowych rozwiązań systemowych dotyczących całego sektora pozarządowego, w szczególności skierowanych do organizacji pozarządowych działających na rzecz osób ze szczególnymi potrzebami.

Sygnatariusze Partnerstwa deklarują, że w ramach prowadzonych działań będą kierować się ideą dostępności i równego traktowania. W działaniach partnerstwa upatrujemy szansę na samodzielne i niezależne funkcjonowanie wszystkich osób, w tym z niepełnosprawnościami, osób starszych i innych osób o szczególnych potrzebach, na równi z innymi obywatelami.

Apelujemy o współpracę do wszystkich środowisk. Uznajemy, że osiągnięcie ambitnych celów jest możliwe dzięki mobilizacji sił, wspólnemu działaniu, kreowaniu synergii, wzmocnionemu partnerstwu, opartym na dialogu i otwartości dla wszystkich zainteresowanych stron.

- Identyfikacja partnerów i ich roli w partnerstwie**

Partnerstwo jest otwarte na podmioty z województwa lubelskiego reprezentujące: organizacje pozarządowe, administrację publiczną, uczelnie, przedsiębiorców oraz środowisko osób z niepełnosprawnościami i seniorów, jak też inne podmioty zrzeszające osoby ze szczególnymi potrzebami lub działające na ich rzecz. Członkostwo w partnerstwie nie pociąga za sobą żadnych zobowiązań finansowych. Warunkiem przystąpienia do LPnRD jest zaakceptowanie postanowień Regulaminu Pracy Partnerstwa oraz wypełnienie formularza zgłoszeniowego online i podpisanie Deklaracji Ideowej. Przyjmowanie nowych partnerów zwanych „Sygnatariuszami” odbywa się podczas oficjalnych spotkań plenarnych, jako jeden ze stałych punktów porządku obrad.

W przypadku budowania strategicznego partnerstwa na rzecz dostępności istotny jest odpowiedni dobór partnerów, tak aby potencjały wszystkich stron wzajemnie uzupełniały się. Ważne jest, aby byli to partnerzy zainteresowani rzeczywistą współpracą – a nie tylko deklaratywną. Jest to kluczowy krok w kierunku tworzenia skutecznego partnerstwa, ponieważ pozwala na lepsze zrozumienie potrzeb Sygnatariuszy reprezentujących różne sektory. Takie podejście zapewnia lepsze dostosowanie działań partnerstwa do oczekiwań przyszłych Sygnatariuszy. Ponadto sprawia, że LPnRD będzie skupiać partnerów autentycznie zainteresowanych rozwiązywaniem problemów związanych z wdrażaniem dostępności w regionie.

Wiedza na temat motywacji przystąpienia do partnerstwa potencjalnych Sygnatariuszy jest przydatna podczas realizacji celów i zadań. Partnerstwo relacji, w przeciwieństwie do rywalizacji – opiera się na dążeniu do osiągnięcia korzyści dla wszystkich stron. Łączenie potencjałów podmiotów reprezentujących różne sektory sprzyja kreatywności. Pozwala wypracować nowatorskie metody rozwiązywania problemów związanych z dostępnością oraz dostosowywać działania do zmieniających się okoliczności. W praktyce im większą liczbę organizacji reprezentuje partnerstwo, tym mocniejszy ma mandat społeczny i siłę argumentów, a tym samym korzystniejszą pozycję w zakresie wpływania na zmiany w zakresie polityki dostępności. Dzięki temu partnerstwa mogą stanowić siłę napędową dla innowacji społecznych w zakresie dostępności.

Planowanie działań partnerstwa stanowi wypadkową potencjałów wszystkich partnerów. W tym zakresie istotnym czynnikiem ułatwiającym współpracę na rzecz dostępności stanowi stosunkowo duże doświadczenie merytoryczne podmiotów publicznych we wdrażaniu dostępności, ponieważ są do tego zobowiązane przepisami prawnymi. Samorządy mają też zdolność decyzyjną oraz obligatoryjnie powołują Koordynatorów ds. dostępności. Może to stanowić wspólny mianownik podczas rozmów i konsultacji, czy też działań w ramach partnerstwa. Z kolei NGO często działają w sposób niestandardowy i mają dużą zdolność projektową, co może okazać się ich atutem. Natomiast przedsiębiorcy stosują innowacyjne rozwiązania i mają dużą zdolność adaptacyjną.

Sieć partnerska wpływa na zwiększanie efektywności prowadzonych działań poprzez unikanie powielania podobnych rozwiązań. Zróżnicowane podejścia i pomysły wnoszone przez członków partnerstwa mogą przyczynić się do kreowania innowacyjnych rozwiązań. Ponadto współpraca wielu partnerów pozwala na wdrażanie dostępności w sposób bardziej – przemyślany, zorganizowany i skuteczny.

• **System zarządzania i podejmowania decyzji w partnerstwie**

Partnerstwa międzysektorowe, składające się różnych podmiotów działających dotychczas odmiennie, mogą mieć utrudnioną drogę w dochodzeniu do kompromisu oraz uzgadniania wspólnych kierunków działania. Stąd wybór systemu zarządzania LPnRD jest wspólną decyzją wszystkich Sygnatariuszy oraz wynika ze specyfiki realizowanych celów i podejmowanych działań.

Tradycyjne zcentralizowane zarządzanie (z wybieranym zarządem), może nie w pełni sprawdzić się w przypadku partnerstwa na rzecz dostępności. Dostępność jest procesem zakładającym – ciągłe

zmiany i pokonywanie nowych wyzwań. To metoda „prób i błędów” pozwalająca zbliżyć się do osiągnięcia końcowego celu - jakim jest świat bez barier. Stąd zmiany i niepewność są nieodłącznymi elementami każdego partnerstwa na rzecz dostępności.

Wobec tego partnerstwo strategiczne wymaga elastyczności w zakresie zarządzania, w tym kreatywności i otwartości na innowacje. Stąd wskazane jest zastosowanie hybrydowej formy zarządzania wykorzystującej tradycyjny model liniowy (zakładający zwiększoną rolę Sekretariatu Partnerstwa) wzbogacony o nowoczesne rozwiązania. W tym zakresie w lubelskim modelu partnerstwa wykorzystano elementy zwinnego zarządzania (ang. agile management). Metoda ta dotyczy zastosowania narzędzi wprowadzania zmian, a nie samej zmiany społecznej w zakresie dostępności. Zwinne zarządzanie pozwala wykorzystać aktywne formy uczenia się na własnych błędach. Z kolei wnioski z przeprowadzonych ewaluacji działalności partnerstwa będą mogły być wykorzystywane podczas planowania kolejnych wspólnych przedsięwzięć.

Tego typu zarządzanie zakłada szybkie reagowanie i zdolność adaptacyjną do zmieniających się okoliczności, jak też wykorzystywanie pojawiających się szans. Takie podejście oznacza przyjęcie wspólnego kierunku rozwoju partnerstwa – drogowskazu określającego główny kurs. Metodologia zwinnego zarządzania opiera się na szybkiej informacji zwrotnej i ciągłym doskonaleniu. W tym przypadku kluczową rolę odgrywają regularne spotkania i komunikacja między Sygnatariuszami, dzięki czemu możliwe jest bieżące dostosowywanie celów i planów działania partnerstwa. Spotkania partnerstwa odbywają się przy okazji różnych wydarzeń, jako imprezy towarzyszące. Pozwala to na obniżenie kosztów organizacji spotkań LPnRD (poprzez zastosowanie montażu finansowego) oraz zwiększa ich cykliczność.

W praktyce sposób zarządzania partnerstwem bardziej zależy od poziomu współpracy partnerów, niż stopnia sformalizowania. Partnerstwo to gra zespołowa - oznacza wspólne podejmowanie decyzji i odpowiedzialności za nie. Ważne jest, aby podejmować decyzje na podstawie wiedzy i doświadczeń partnerów reprezentujących różne sektory. W LPnRD podczas głosowania każdemu Sygnatariuszowi przysługuje jeden ważny głos. Przy czym istnieje możliwość podejmowania uchwał w trybie obiegowym za pośrednictwem poczty elektronicznej (e-mail), bez konieczności zwoływania posiedzenia partnerstwa. Przy głosowaniu obiegowym musi być możliwa weryfikacja tożsamości posługującego się identyfikatorem do komunikacji elektronicznej. Uchwały LPnRD podjęte przy wykorzystaniu środków bezpośredniego porozumiewania się na odległość, powinny być sporządzone na piśmie i podpisane przez Przewodniczącego obrad.

• **Struktura organizacyjna partnerstwa**

RADA PARTNERSTWA jest najwyższym organem LPnRD. W jej skład wchodzi wszyscy Sygnatariusze reprezentowani przez oddelegowanych swoich przedstawicieli. Rada Partnerstwa odpowiada za podejmowanie decyzji strategicznych dotyczących priorytetowych kierunków działania oraz podejmowanie kluczowych decyzji dotyczących w szczególności:

- a) dokonywania zmian w Regulaminie Pracy Partnerstwa,
- b) wybierania i odwoływania Sekretariatu Partnerstwa,

- c) wykluczania z partnerstwa,
- d) rozwiązywania partnerstwa,
- e) zatwierdzania dokumentów i programów o znaczeniu strategicznym,
- f) powoływania i odwoływania zespołów zadaniowych.

SEKRETARIAT PARTNERSTWA jest organem koordynującym pracę LPnRD, w tym odpowiedzialnym za podejmowanie decyzji taktycznych (sposobu realizacji wytyczonych kierunków działania partnerstwa) oraz decyzji operacyjnych (bieżących spraw partnerstwa) w szczególności dotyczących:

- a) reprezentowania partnerstwa na zewnątrz,
- b) utrzymywania kontaktów z Sygnatariuszami,
- c) organizowania i obsługi spotkań partnerstwa,
- d) dokumentowania działalności partnerstwa, sporządzania sprawozdań, monitorowania i ewaluacji działalności partnerstwa,
- e) promowania partnerstwa, w tym administrowania stroną internetową, LPnRD www.liderzydostepnosci.pl,
- f) podejmowania decyzji we wszystkich sprawach nie zastrzeżonych do wyłącznej kompetencji innych organów partnerstwa.

Za kierowanie pracą Sekretariatu Partnerstwa odpowiada Sekretarz.

REGIONALNY PANEL EKSPERTÓW jest stałym zespołem eksperckim stanowiącym organ doradczy LPnRD. Pełni rolę forum merytorycznej współpracy partnerów w dziedzinie dostępności. W jego skład wchodzi eksperci wewnętrzni i zewnętrzni, w tym: eksperci ds. dostępności, eksperci ds. niepełnosprawności, eksperci ds. badań i analiz, eksperci ds. kampanii społecznych. Jest to tym bardziej istotne, że w praktyce współpraca w obszarze dostępności jest znacznie trudniejsza niż w zakresie innych spraw społecznych, ponieważ nie wszyscy Sygnatariusze mają wystarczającą ekspercką wiedzę i doświadczenie.

2.2 Baza Sygnatariuszy LPnRD (stan na 17.07.2024 r.)

LP.	SYGNATARIUSZE LUBELSKIEGO PARTNERSTWA NA RZECZ DOSTĘPNOŚCI
1.	Bychawskie Stowarzyszenie Kobiet Aktywnych
2.	Centrum Doradztwa Strategicznego Robert Gostkowski
3.	Chełmskie Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Kapitału Społecznego
4.	Fundacja „Świat według Ludwika Braille’a”
5.	Fundacja Błogosławieni Ubodzy
6.	Fundacja Centrum Rozwiązań Biznesowych
7.	Fundacja Dostępny Biznes
8.	Fundacja Instytut Rozwoju Zawodowego
9.	Fundacja Konwent Klubów i Centrów Integracji Społecznej
10.	Fundacja Kultury Chrześcijańskiej ARTOS

11.	Fundacja Kurs W Przyszłość
12.	Fundacja Lubelski Fundusz Lokalny
13.	Fundacja Między Nami
14.	Fundacja na Rzecz Osób Niepełnosprawnych „Tacy Sami”
15.	Fundacja Nałęczowskie Towarzystwo Ogrodowe
16.	Fundacja Rozwoju i Edukacji ProEdu
17.	Fundacja Szansa dla Niewidomych Tyflopunkt w Lublinie
18.	Fundacja Szczęśliwe Dzieciństwo
19.	Fundacja Szpilka
20.	Fundacja Sztuka i Dom
21.	Fundacja Tysiąca Kroków
22.	Fundacja Victor
23.	Fundacja W Drodze
24.	Fundacja Życ z Autyzmem
25.	Gmina Telatyn
26.	Janowskie Stowarzyszenie Niesienia Pomocy Humanus
27.	Kancelaria Adwokacka Adwokat Agnieszka Remiś
28.	Lubelska Medycyna - Klaster Usług Medycznych i Prozdrowotnych
29.	Lubelski Uniwersytet Drugiego Wieku
30.	Lubelskie Forum Organizacji Osób Niepełnosprawnych - Sejmik Wojewódzki
31.	Lubelskie Stowarzyszenie Alzheimerowskie
32.	Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Chełmie
33.	Nałęczowskie Stowarzyszenie Charytatywne
34.	P.W. PROJEKT Wojciech Łoś
35.	Polski Związek Niewidomych Okręg Lubelski
36.	Radzyńskie Stowarzyszenie Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych Ósmy Kolor Tęczy
37.	Regionalny Ośrodek Fundacji Rozwoju Demokracji Lokalnej w Lublinie
38.	Starostwo Powiatowe w Białej Podlaskiej
39.	Stowarzyszenie "Przeszłość-Przyszłości"
40.	Stowarzyszenie „Dla Wszystkich”
41.	Stowarzyszenie Klub Abstynenta Wzajemnej Pomocy „OAZA” w Świdniku
42.	Stowarzyszenie Migiem Przez Świat
43.	Stowarzyszenie Osób z Niepełnosprawnością i Ich Przyjaciół Zbyszko
44.	SULIMO Software Piotr Osipa i Wspólnicy Spółka Jawna
45.	Uczelnia Korczaka w Warszawie Wydział Nauk Humanistyczno-Społecznych w Lublinie
46.	Urząd Gminy Wojsławice
47.	Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego w Lublinie
48.	Urząd Miasta Tomaszów Lubelski
49.	Wyższa Szkoła Przedsiębiorczości i Administracji w Lublinie
50.	Związek Stowarzyszeń Forum Lubelskich Organizacji Pozarządowych

2.3 Harmonogram opracowywania Strategii LPnRD

- Czerwiec 2024 r. Powołanie Zespołu ds. strategii z udziałem Regionalnego Panelu Ekspertów ds. dostępności.
- Lipiec - sierpień 2024 r. badania ankietowe potrzeb NGO z woj. lubelskiego (w tym członków LPnRD) w zakresie zapewnienia dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami lub włączenia społecznego.
- 22-23 lipca 2024 r. Wyjazdowy warsztat strategiczny w Lublinie.
- 3-4 października 2024 r. Wyjazdowy warsztat strategiczny w Zemborzycach Tereszyńskich.
- Październik – grudzień 2024 r. konsultacje projektu Strategii.
- 9 grudnia 2024 r. Konsultacje online projektu Strategii.
- 11 grudnia 2024 r. Konsultacje online projektu Strategii.
- 20 grudnia 2024 r. Zogniskowany wywiad grupowy (FGI) online.
- 17 grudnia 2024 r. Podjęcie uchwały o wdrożeniu Strategii przez LPnRD.

2.4 Analiza SWOT

MOCNE STRONY (WEWNĘTRZNE)	SŁABE STRONY (WEWNĘTRZNE)
a) Międzysektorowy charakter partnerstwa utworzonego z inicjatywy dwóch największych federacji NGO w województwie lubelskim. b) Duże zaangażowanie NGO, które stanowią blisko 76% Sygnatariuszy. c) Stale powiększająca się baza Regionalnego Panelu Ekspertów ds. dostępności. d) Do partnerstwa należą Sygnatariusze będący akredytowanymi podmiotami upoważnionymi do przeprowadzania certyfikacji dostępności. e) Partnerstwo funkcjonuje w oparciu o opracowane dokumenty dotyczące lubelskiego modelu międzysektorowego partnerstwa na rzecz dostępności oraz standard tworzenia tego typu partnerstw. f) Mało sformalizowane zasady przystępowania do partnerstwa. g) Udział przedstawicieli Sygnatariuszy w ciałach opiniodawczo-doradczych dotyczących obszaru dostępności.	a) Brak wieloletniej strategii oraz planu działania LPnRD. b) Brak przyjętych standardów działania partnerstwa. c) Niewystarczająca rozpoznawalność LPnRD. d) Partnerstwo składające się różnych sektorów napotyka trudności w dochodzeniu do uzgadniania wspólnych kierunków działania. e) Niewystarczające zainteresowanie uczestnictwem w pracach partnerstwa ze strony części Sygnatariuszy. f) Partnerstwo nie posiadając osobowości prawnej nie może składać samodzielnie wniosków o dofinansowanie działalności ze środków publicznych. g) Brak stałych pracowników do obsługi Sekretariatu LPnRD (praca na zasadzie wolontariatu). h) Słaba komunikacja i wymiana informacji między Sygnatariuszami. i) Nieregularne spotkania partnerstwa.
SZANSE (ZEWNĘTRZNE)	ZAGROŻENIA (ZEWNĘTRZNE)
a) Uchwalenie przez Senat RP roku 2025 Rokiem Dostępności. b) Uwzględnienie tematu dostępności w polskiej prezydencji w Radzie Unii Europejskiej w 2025 r. c) Wdrożenie w życie Europejskiego Aktu o Dostępności w 2025 r., który spowoduje urynkowanie dostępności. d) Zwiększenie zainteresowania procesem certyfikacji dostępności poprzez rozszerzenie katalogu korzyści dla podmiotów, które pozytywnie przejdą audyty dostępności (architektonicznej, cyfrowej i informacyjno-komunikacyjnej).	a) Stosunkowo nieduże zainteresowanie społeczeństwa tematyką dostępności, która potocznie utożsamiana jest jedynie z osobami z niepełnosprawnościami. b) Niekorzystne zmiany w przepisach dotyczących dostępności, w tym ograniczenie środków finansowych na wdrażanie dostępności. c) Brak jednolitych standardów dotyczących dostępności architektonicznej i informacyjno-komunikacyjnej. d) Małe zainteresowanie NGO tematyką dostępności. e) Postrzeganie dostępności, jako zestaw rygorystycznych przepisów które należy przestrzegać.

e) Wzmocnienie respektowania systemu skargowego na brak zapewnienia dostępności przez podmioty publiczne.	f) Powstawanie konkurencyjnych partnerstwa na rzecz dostępności w regionie.
f) Wprowadzenie systemu mediacji, który poprzedzałby składanie skarg na podmioty publiczne.	
g) Zwiększenie środków finansowych z funduszy unijnych i krajowych przeznaczonych na projekty i działania związane z dostępnością.	
h) Zwiększenie zainteresowania organizacji strażniczych (typu watchdog) tematem zapewniania dostępności w przestrzeni publicznej.	

3. Misja i Wizja rozwoju LPnRD do 2028 r.

LPnRD stanowi płaszczyznę międzysektorowej współpracy służącej do nawiązywania nowych kontaktów, wymiany informacji i doświadczeń oraz inicjowania wspólnych działań na rzecz dostępności w województwie lubelskim. Partnerstwo strategiczne buduje się latami. Tego typu partnerstwo, w przeciwieństwie do rywalizacji, opiera się na dążeniu do osiągnięcia korzyści dla wszystkich stron - na zasadzie Win-Win (wygrany-wygrany). Strategia Win-Win bierze pod uwagę potrzeby wszystkich Sygnatariuszy a następnie znajduje rozwiązania, z którym wszyscy odnoszą korzyści. Oznacza to, że każda ze stron dąży do uzyskania swojego celu, ale równocześnie respektuje cele i potrzeby innych partnerów.

Budowanie strategii rozwoju partnerstwa, a więc planowanie długofalowych przedsięwzięć zawierających perspektywę zmian ilościowych i jakościowych, powinno zawierać – Misję, Wizję rozwoju oraz realistyczne cele i kierunki działań. Pozwoli to zwiększyć poczucia wspólnej tożsamości partnerstwa (wspólna tożsamość = wspólna wizja zmian). Jest to tym bardziej istotne, że po blisko 3 latach działalności LPnRD, ze względu na zmieniające się warunki wewnętrzne i zewnętrzne, istnieje potrzeba dostosowania Misji do nowych wyzwań i oczekiwań. W tym zakresie ideę przewodnią LPnRD, tożsamą w komunikacji z najważniejszymi interesariuszami w regionie lubelskim, stanowi hasło – LUBELSKIE BEZ BARIER.

MISJA LPnRD:

LUBELSKIE BEZ BARIER. Jesteśmy partnerstwem strategicznym działającym na rzecz upowszechniania idei dostępności oraz tworzenia trwałej płaszczyzny do współpracy międzysektorowej w obszarze dostępności w regionie lubelskim. W swoich działaniach kierujemy się standardami zapewnienia dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.

Szczególną cechą międzysektorowego partnerstwa jest jego dynamika – w miarę nabywania doświadczenia partnerstwo będzie przechodzić na coraz wyższy stopień rozwoju. W tym zakresie partnerstwo poprzez integrację i konsolidację działań, może osiągnąć punkt krytyczny po przekroczeniu którego stanie się „magnesem” przyciągającym inne lokalne partnerstwa – a tym samym przekształcić się w pakt. W przeciwieństwie do zwykłego partnerstwa – pakt stanowi strukturę większą i tematycznie bardziej rozległą zajmującą się koordynowaniem działań partnerstw lokalnych.

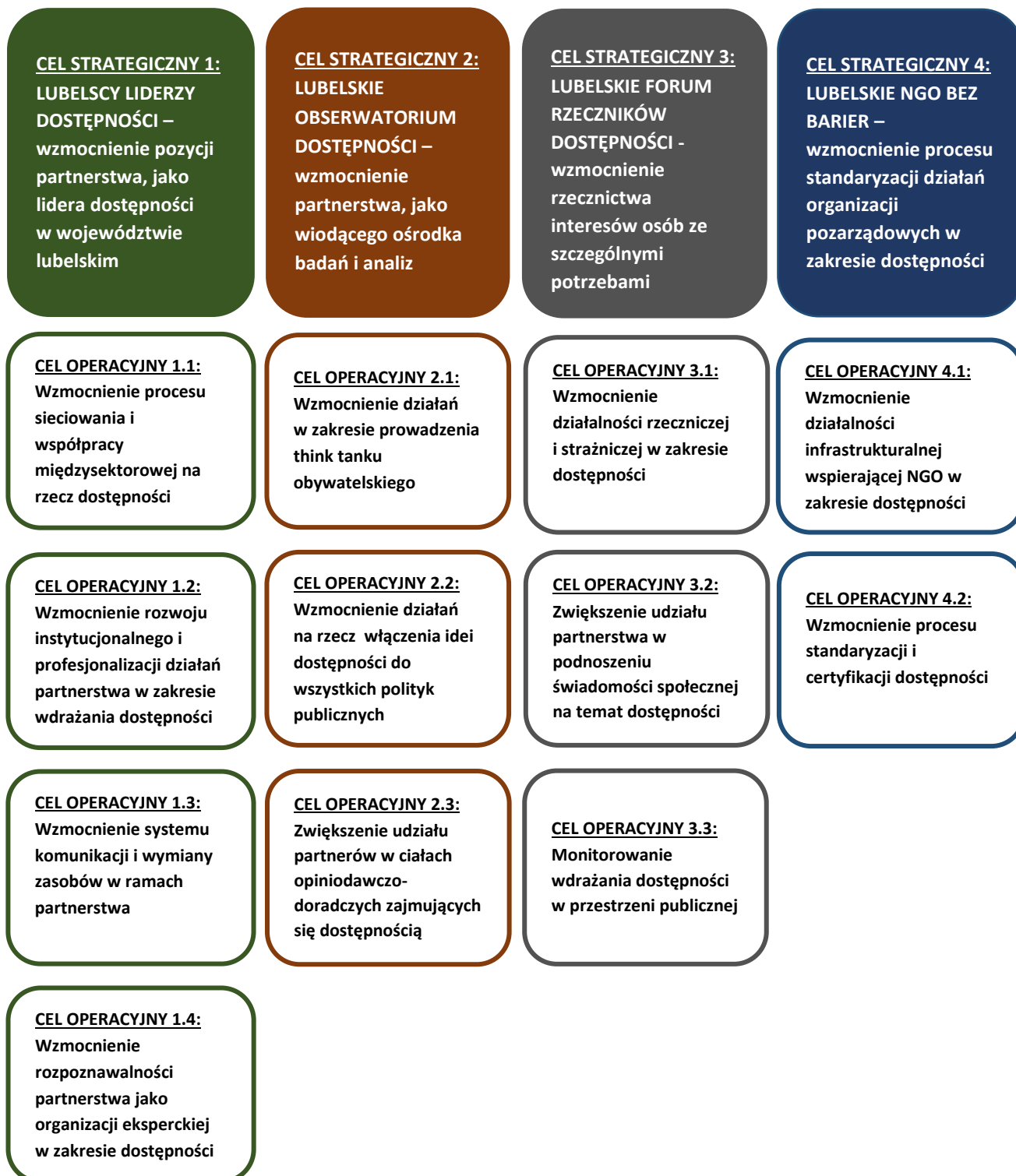
Ponadto LPnRD dysponując Regionalnym Panelem Ekspertów zacznie pełnić rolę ośrodka opiniotwórczego i obywatelskiego think tanku (ang. zbiornik myśli), zajmującego się badaniami i analizami dotyczącymi polityki dostępności. Łączenie różnorodnych potencjałów partnerów sprzyja kreatywności. Dzięki temu partnerstwo może stanowić siłę napędową dla innowacji społecznych. Takie podejście pozwoli partnerstwu stać się Lubelskim Liderem Dostępności, który będzie wypracowywać propozycje nowych rozwiązań systemowych w obszarze dostępności. Ponadto partnerstwo będzie pełnić rolę rzecznika interesów osób ze szczególnymi potrzebami oraz organizacji infrastrukturalnej wspierającej NGO w zakresie dostępności.

WIZJA rozwoju LPnRD do 2028 r.:

Tworzymy regionalny pakt na rzecz rozwoju dostępności do którego warto należeć. Jesteśmy wiodącym liderem dostępności oraz think tankiem obywatelskim zajmującym się badaniami dotyczącymi zapewnienia dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami. Wzajemnie wspieramy się, integrujemy oraz podejmujemy wspólne inicjatywy służące podniesieniu jakości naszych usług w zakresie dostępności oraz wypracowania wspólnego sukcesu.

4. Strategiczne cele rozwoju LPnRD

4.1 Schemat blokowy rozwoju strategicznego LPnRD

4.2 Cel strategiczny 1: LUBELSCY LIDERZY DOSTĘPNOŚCI – wzmocnienie pozycji partnerstwa, jako lidera dostępności w województwie lubelskim

CEL STRATEGICZNY 1: LUBELSCY LIDERZY DOSTĘPNOŚCI – wzmocnienie pozycji partnerstwa, jako lidera dostępności w województwie lubelskim

CEL OPERACYJNY 1.1: Wzmocnienie procesu sieciowania i współpracy międzysektorowej na rzecz dostępności	
KIERUNKI DZIAŁAŃ:	a) Prowadzenie działań animacyjno-sieciujących na rzecz dostępności na poziomie lokalnym i regionalnym. b) Podejmowanie wspólnych inicjatyw w zakresie dostępności, w tym przygotowywanie i realizowanie projektów partnerskich dofinansowanych ze środków publicznych. Dążenie do przekształcenia międzysektorowego partnerstwa w regionalny pakt na rzecz dostępności, który będzie skupiał też inne lokalne partnerstwa.
CEL OPERACYJNY 1.2: Wzmocnienie rozwoju instytucjonalnego i profesjonalizacji działań partnerstwa w zakresie wdrażania dostępności	
KIERUNKI DZIAŁAŃ:	a) Dostosowanie struktur organizacyjnych partnerstwa do zmieniających się potrzeb. b) Podnoszenie kompetencji eksperckich partnerów w zakresie niezbędnym do świadczenia usług w obszarze włączenia społecznego oraz zapewnienia dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami. c) Wzmacnianie potencjału partnerstwa poprzez uwzględnienie jego rozwoju w działaniach podejmowanych przez partnerów, w tym w ramach projektów dofinansowanych ze środków publicznych. d) Wprowadzenie standardów funkcjonowania partnerstwa poprzez ustalenie spójnych reguł, które będą respektowane przez wszystkich partnerów.
CEL OPERACYJNY 1.3: Wzmocnienie systemu komunikacji i wymiany zasobów w ramach partnerstwa	
KIERUNKI DZIAŁAŃ:	a) Przekazywanie przez partnerów informacji na temat podejmowanych inicjatyw na rzecz dostępności. b) Stworzenie wspólnej bazy ekspertów i usług w zakresie dostępności świadczonych przez partnerów. c) Bieżące aktualizowanie danych teleadresowych organizacji członkowskich (baza kontaktów) wraz z krótkimi informacjami o danej organizacji. d) Udostępnianie przez partnerów zasobów techniczno-lokalowych na potrzeby wydarzeń organizowanych przez partnerstwo.

	e) Organizowanie regularnych spotkań partnerskich, co najmniej raz na kwartał w formie stacjonarnej lub na odległość (online). f) Organizować spotkań partnerstwa, jako imprezy towarzyszącej innym wydarzeniom (np. konferencje).
--	--

CEL OPERACYJNY 1.4: Wzmocnienie rozpoznawalności partnerstwa jako organizacji eksperckiej w zakresie dostępności	
KIERUNKI DZIAŁAŃ:	• Kreowanie pozytywnego wizerunku wokół partnerstwa poprzez działania informacyjno-promocyjne. • Budowanie wizerunku partnerstwa jako organizacji eksperckiej w obszarze dostępności (np. wystąpienia ekspertów na konferencjach, artykuły prasowe itp.). • Opracowanie i wdrożenie systemu identyfikacji wizualnej partnerstwa (logo, ulotki, plakaty, wizytówki, baner roll up itp.). • Prowadzenie portalu internetowego partnerstwa www.liderzydostepnosci.pl • Opracowywanie artykułów na temat partnerstwa, które będą publikowane w mediach społecznościowych (np. Facebook. YouTube). • Nawiązywanie współpracy z podobnymi partnerstwami lub organizacjami w kraju i za granicą, co zwiększy rozpoznawalność i wpływ partnerstwa.

4.3 Cel strategiczny 2: LUBELSKIE OBSERWATORIUM DOSTĘPNOŚCI – wzmocnienie partnerstwa, jako wiodącego ośrodka badań i analiz

CEL STRATEGICZNY 2: LUBELSKIE OBSERWATORIUM DOSTĘPNOŚCI – wzmocnienie partnerstwa, jako wiodącego ośrodka badań i analiz

CEL OPERACYJNY 2.1: Wzmocnienie działań w zakresie prowadzenia think tanku obywatelskiego

KIERUNKI DZIAŁAŃ:	a) Wyrażanie opinii o projektach aktów prawnych dotyczących dostępności oraz inicjowanie zmian przepisów prawnych w zakresie zapewnienia dostępności. b) Wypracowywanie wspólnych stanowisk w sprawach istotnych dla rozwoju dostępności. c) Współpracowanie z uczelniami i ośrodkami naukowo-badawczymi w zakresie wypracowywania rozwiązań dotyczących zapewnienia dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, w tym osobom z niepełnosprawnościami. d) Nawiązywanie kontaktów z ciałami opiniodawczo-doradczymi, oferując ekspertyzę i wsparcie przy opracowywaniu rekomendacji dotyczących dostępności. e) Integrowanie środowiska eksperckiego zajmującego się dostępnością w regionie lubelskim w ramach Regionalnego Panelu Ekspertów. f) Powoływanie zespołów roboczych zajmujących się badaniami i analizą danych w zakresie dostępności.
-------------------	--

CEL OPERACYJNY 2.2: Wzmocnienie działań na rzecz włączenia idei dostępności do wszystkich polityk publicznych

KIERUNKI DZIAŁAŃ:	a) Wyrażanie opinii i zajmowanie stanowisk w zakresie horyzontalnego włączenia dostępności do wszystkich polityk publicznych. b) Dążenie do wprowadzenia rozwiązań systemowych na rzecz tworzenia akredytowanych regionalnych Ośrodków Wsparcia Rozwoju Dostępności (na podobnej zasadzie, jak działają regionalne Ośrodki Wsparcia Ekonomii Społecznej). c) Dążenie do utworzenia Wojewódzkich Rad Dostępności (obecnie funkcjonuje ogólnopolska Rada Dostępności przy Ministerstwie Funduszy i Polityki Regionalnej).
-------------------	---

CEL OPERACYJNY 2.3: Zwiększenie udziału partnerów w ciałach opiniotawczo-doradczych zajmujących się dostępnością	
KIERUNKI DZIAŁAŃ:	a) Udzielanie poparcia przedstawicielom organizacji partnerskich kandydującym do ciał opiniotawczo-doradczych w obszarze dostępności. b) Inicjowanie tworzenia nowych grup doradczych ds. dostępności na poziomach: lokalnym lub regionalnym.

4.4 Cel strategiczny 3: LUBELSKIE FORUM RZECZNIKÓW DOSTĘPNOŚCI - wzmocnienie rzecznictwa interesów osób ze szczególnymi potrzebami

CEL STRATEGICZNY 3:
**LUBELSKIE FORUM RZECZNIKÓW DOSTĘPNOŚCI - wzmocnienie rzecznictwa interesów osób
ze szczególnymi potrzebami**

CEL OPERACYJNY 3.1: Wzmocnienie działalności rzeczniczej i strażniczej w zakresie dostępności	
KIERUNKI DZIAŁAŃ:	a) Reprezentowanie interesów osób ze szczególnymi potrzebami w zakresie wdrażania dostępności, w tym podpisywanie wspólnych petycji i opracowywanie rekomendacji. b) Dążenie do stworzenia platformy internetowej do zgłaszania skarg i wniosków związanych z zapewnianiem dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami. c) Prowadzenie mediacji w procesie poprzedzającym zastosowanie systemu skargowego na brak zapewnienia dostępności przez podmioty do tego zobowiązane. d) Nawiązanie współpracy z organizacjami prowadzącymi działania strażnicze (wacht dog) w zakresie zapewniania dostępności w przestrzeni publicznej.
CEL OPERACYJNY 3.2: Zwiększenie udziału partnerstwa w podnoszeniu świadomości społecznej na temat dostępności	
KIERUNKI DZIAŁAŃ:	a) Prowadzenie działań na rzecz poprawy świadomości społecznej w zakresie zapewniania dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami. b) Realizowanie działań edukacyjno-informacyjnych na temat dostępności, w tym: warsztatów, szkoleń i webinarów. c) Organizowanie debat publicznych, konferencji i innych wydarzeń tematycznie związanych z dostępnością (np. Okrągły Stół ds. Dostępności, Piknik Dostępności). d) Prowadzenie kampanii społecznych na rzecz dostępności w mediach publicznych i społecznościowych (np. Facebook, YouTube). e) Upowszechnianie dobrych praktyk i korzyści związanych z wdrażaniem zasad dostępności. f) Organizowanie corocznego konkursu „Orły Dostępności” dla dziennikarzy obywatelskich w zakresie podnoszenia świadomości na temat dostępności.

CEL OPERACYJNY 3.3:	Monitorowanie wdrażania dostępności przez podmioty zobowiązane do jego przestrzegania
KIERUNKI DZIAŁAŃ:	a) Opracowanie narzędzi monitorujących stan dostępności w regionie, które mogą służyć jako podstawa do rekomendacji w ciałach doradczych. b) Monitorowanie wdrażania dostępności przez podmioty zobowiązane do jego przestrzegania. c) Mapowanie dostępności przestrzeni publicznej dla osób ze szczególnymi potrzebami (np. w formie spacerów badawczych).

4.5 Cel strategiczny 4: LUBELSKIE NGO BEZ BARIER – wzmocnienie procesu standaryzacji działań organizacji pozarządowych w zakresie dostępności

CEL STRATEGICZNY 4:

LUBELSKIE NGO BEZ BARIER – wzmocnienie procesu standaryzacji działań organizacji pozarządowych w zakresie dostępności

CEL OPERACYJNY 4.1:	Wzmocnienie działalności infrastrukturalnej wspierającej NGO w zakresie dostępności
KIERUNKI DZIAŁAŃ:	a) Wspieranie organizacji pozarządowych i liderów społecznych działających na rzecz dostępności. b) Organizowanie wydarzeń podnoszących kompetencje NGO na temat dostępności, w tym: warsztatów, szkoleń z elementami doradztwa, webinarów, seminariów, konferencji i innych spotkań. c) Dążenie do powołania Koordynatorów/ek ds. dostępności w NGO, odpowiedzialnych za wdrażanie dostępności we wszystkich obszarach działalności organizacji.

CEL OPERACYJNY 4.2:	Wzmocnienie procesu standaryzacji i certyfikacji dostępności
KIERUNKI DZIAŁAŃ:	a) Wyrażanie opinii i zajmowanie stanowisk w zakresie standaryzacji działań NGO w zakresie zapewnienia dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami. b) Przeprowadzanie społecznych audytów dostępności oraz nadawanie własnego certyfikatu (np. Lubelski Lider Dostępności). c) Zwiększenie uczestnictwa w partnerstwie akredytowanych podmiotów z województwa lubelskiego, które są upoważnione do certyfikacji dostępności NGO i przedsiębiorców w ramach audytów dostępności - architektonicznej, cyfrowej i informacyjno-komunikacyjnej. d) Dążenie do stworzenia „Konstytucji dla Dostępności”. e) Dążenie do ujednolicenia standardów dostępności, które staną się obowiązującymi przepisami prawa.

5. System wdrażania Strategii LPnRD

5.1 Monitorowanie i ewaluacja wdrażania Strategii LPnRD

Monitorowanie i ewaluacja działań partnerstwa stanowi integralny element strategii i planu działania partnerstwa. W tym celu należy systematycznie śledzić i dokumentować podejmowane działania (monitorowanie), a następnie analizować ich postępy i efekty w zakresie realizacji wyznaczonych celów (ewaluacja). Za monitorowanie i ewaluację działań partnerstwa odpowiada Sekretariat Partnerstwa. Monitoring Strategii będzie wykonywany przez cały okres jej wdrażania w latach: 2021-2028. Jego celem będzie zapewnienie zgodności realizacji Strategii z założonymi celami oraz realizacją zaplanowanych kierunków działań. Partnerzy powinni być otwarci na wprowadzenie zmian i innowacji, które mogą pomóc w osiągnięciu założonego celu. W praktyce może zdarzyć się, że przyjęte na etapie tworzenia partnerstwa cele i zasady współpracy, będą wymagać późniejszej weryfikacji. Wnioski z ewaluacji będą mogły być wykorzystane podczas planowania kolejnych wspólnych przedsięwzięć.

5.2 Źródła finansowania realizacji Strategii LPnRD

Główne źródła finansowania realizacji Strategii LPnRD m.in.:

- a) Projekty ze środków UE w ramach perspektywy finansowej na lata: 2021-2028.
- b) Projekty ze środków Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego.
- c) Darowizny od osób fizycznych.

6. Podsumowanie

Niniejszy dokument strategiczny będzie stanowić inspirację do wdrożenia w życie Misji i Wizji rozwoju LPnRD przez najbliższe 3 lata. Strategia nie jest katalogiem zamkniętym, stąd mogą pojawiać się czynniki wewnętrzne i zewnętrzne, które w istotny sposób będą wpływać na jej zmianę. Temu będzie służyć, w miarę potrzeby, coroczna aktualizacja dokumentu strategicznego.

Kolejnym krokiem powinno być wypracowanie w sposób partycypacyjny standardów działania LPnRD. Standaryzacja pozwoli na zwiększenie skuteczności i efektywności działań sieci współpracy poprzez ustalenie spójnych reguł, które będą respektowane przez wszystkich partnerów. W tym zakresie stopień wdrażania strategii i standardów będzie oceniany na etapie monitorowania i ewaluacji działań LPnRD.

Powyższy tekst „Strategii Rozwoju Lubelskiego Partnerstwa na Rzecz Dostępności” został przyjęty w dniu 17 grudnia 2024 r. w Lublinie uchwałą Lubelskiego Partnerstwa na Rzecz Dostępności.